

„Novi čas“

NOVI ČAS

List stane

Izhaja vsak petek ob 12, uri dopoldne. Uredništvo in upravnništvo je v Gosposki ulici št. 6, drugo dvorišče.

za celo leto 4 K
za manj premožne 3 „
v Nemčijo 5 „
posamezne številke 8 v
Oglasi po dogovoru.

Štev. 38

V Gorici, 20. septembra 1912.

Leto III.

O svetih dnevih na Dunaju.

Od 12. do 15. septembra 1912.

Nikdar ne bomo pozabili, kar smo videli v preteklih dnevih na Dunaju. Proslavljal se je Gospod Jezus Kristus, kakor Ga niso še nikdar v naši Avstriji. In ta proslava nas veseli, ker ona je veljala Njemu, ki je drugače tako nepoznat, preziran in sovražen. Dež je lil, dolga pota, mokra obleka, mokri čevlji — a srca stotisočev so bila gorka, in pozabljala so na vse neoprilike ter s stotisoči hitela k zborovanjem, hitela v cerkve, hitela k sv. Obhajilu, da bi proslavljala Gospoda v zakramentu Njegove ljubezni. O to so bili dnevi ljubezni, kakor jih svet nikdar ne more ne stvariti, še manj pa dati! Ljubezen do Boga se je spajala z ljubeznijo do glavarja katoliške cerkve in z ljubeznijo do vladarja našega Frančiška Jožefa v prizorih, ki so človeka pretresali do srcá. Ravno neugodnemu vremenu moramo pripisati, da se je ljubezen do Kristusa mogla pokazati v taki višini, v takem mogočnem veličanstvu, kakor bi se pri ledem vremenu nikdar ne. Kdo more le od daleč oceniti vse žrtve, vse premagovanje, vso potrpežljivost, ki so jih iz ljubezni do Kristusa stotisoči vršili, ki bi jih pri lepem vremenu morda nikdar ne? To more proizvesti le moč katoliške cerkve s središčem svojim v presv. Evharistiji, ki se razteza na vse stanove od cesarja doli do navadnega delavca, ki se razteza na vse stopinje starosti človeškega življenja, ki obima vse narode! Srečni vsi, ki so pohiteli na Dunaj in bili tam deležni proslave Kristusove v presv. Evharistiji. Njim in vsem drugim v veselje in spodbudo podajamo tu kot nadaljevanje sestavka v zadnji številki naslednje poročilo o Bogu posvečenih dnevih Evharističnega kongresa na cesarskem Dunaju.

Slabo vreme in dobra volja.

Ko smo v sredo došli na Dunaj, nas je pozdravljalo deževno vreme. Nismo se zmenili za to. Drugi dan je bilo vedro, čeprav ni obetalo lepega vremena. In res

smo v petek dobili dež, ki je trajal v soboto in nedeljo cele dneve skoro nepretrgoma. Res, trpeli so naši ljudje vsled dežja in mrzlega vremena. Toda dobra volja jih ni zapustila. Toliko rajši in v večjem številu so se zbirali po cerkvah, kjer so poslušali besedo Božjo in prejemali sv. zakramente. Lahko rečemo: Deževno vreme je morda kaj malega škodovalo zunanjemu sijaju te največje Kristusu-Gospodu posvečene slovesnosti, kar jih je kedaj videl svet, toda tem lepši je notranji sad tega kongresa. Srca vernih udeležencev so pokazala večjo vnemo, večjo ljubezen do svojega Gospoda. Marsikoga smo tiste dni slišali, ki je dejal: Dobre volje nam to ne vzame! To naj bo za pokoro! In prav duhovito je dejal govornik na nekem zborovanju tiste dni: Cesar Franc Jožef I. se bo v dežju in slabem vremenu udeležil procesije presv. Rešnjega Telesa. S tem posnema svojega pradedca Rudolfa Habsburškega, ki je v dežju in viharju šel izkazat čast svojemu Gospodu-Bogu v presv. Evharistiji. Lepa misel! — Požrtvovalnost vernih katoličanov se je sijajno izkazala tiste dni. Bog nam daj tudi v naprej dovolj požrtvovalne, dobre volje!

Nekaj iz govora kardinala Rossuma na prvem zborovanju.

Prvo zborovanje v Rotundi se je vršilo v sredo popoldne. O tem smo poročali že v zadnji številki. Danes naj podamo par sklepnih stavkov iz prekrasnega govora, ki ga je imel papežev legat kardinal Rossum.

Kardinal Rossum je zaključil svoj prekrasni govor z naslednjimi besedami, s katerimi je hotel **avstrijske narode, tudi nas Slovence**, navdušiti za večje češčenje in iskrenejšo ljubezen do Kristusa v presv. Evharistiji. Končal je:

»Vstani torej Avstrija, vstani Dunaj! Glej, kako so se zbrali narodi in prišli k tebi. Raduj in veseli se in odpri svoje srce, da boš obhajal veliki praznik tvojega

Gospoda pod varstvom preblažene Device in Matere Božje Marije v veri, ljubezni in svetem navdušenju! Tvoja rešitev, tvoja moč, toje življenje, tvoja slava je bil vedno Jezus v presveti Evharistiji. — Vstani in približaj se z vsemi narodi svojemu evharističnemu Bogu, pokaži javno svojo vero in reci s polnim prepričanjem: »Ti imaš besede večnega življenja in mi verujemo, da si Ti Kristus, Sin živega Boga!« Ljudstvo, ki ga je bilo na deset tisoče, je po teh besedah vstalo, mahaloz robci in klobuki globoko ginjeno ter v svetem navdušenju za sveto stvar.

O govoru dr. Šusteršiča, ki je bil eden najlepših, bomo še poročali.

Drugo zborovanje. — Velika manifestacija.

Tega slavnostnega zborovanja se je udeležil prestolonaslednik nadv. Franc Ferdinand s svojo soprogo vojvodinjo Hohenberg. Vsi avstrijski narodi so bili navzoči: Slovenci in Italijani, Nemci in Ogrji, Poljaki in Rusini, Čehi in Rumuni. Burno so pozdravljali prestolonaslednika, da je od pleskanja in navdušenih klicev v vseh jezikih odmevala cela Rotunda. Višek je dosegel vihar navdušenja med govorom jezuitskega patra o Karola M. Andlau, ki je govoril

»o sv. evharistiji in habsburški hiši.« Ko je ta govornik slavil vzgled cesarja, ki je ta dan z vso družino pristopil k mizi Gospodovi in s tem dal svojemu ljudstvu prelep vzgled svoje globoke vere, tedaj je nešteta množica vstala in klicala slavo sivolasemu našemu vladarju in presvetli njegovi hiši. Nenadoma, ne da bi bil kdo dal znamenje, se je zaslislala cesarska pesem in 20.000 ljudi je zapelo mogočno: »Bog ohrani, Bog obvari...« To je bil svečan trenutek, ko so stopile prestolonasledniku in mnogim drugim solze ganotja v oči.

To zborovanje je otvoril kardinal dr. Nagl. Nato je prebral škof Heylen, ki je predsedoval tudi ta večer, vdanostno brzojavko svetemu očetu papežu Piju X., ki se je glasila:

»Svetemu očetu papežu Piju X. v Rimu.

Deset kardinalov, okrog 150 škofov in nešteta množica duhovnikov in laikov, ki so se zbrali pod visokim pokroviteljstvom cesarja Franca Jožefa k evharističnemu sestanku, poslušajo z največjo vdanostjo in spoštovanjem besede Vaše Svetosti in Vam obljublajo otroško vdanost. Iskreno prosijo v evharistiji skritega Zveličarja, naj Vašo Svetost ohrani, naj ji podeli življenje in blaženost na zemlji in naj je ne da v roke sovražnikom. Najvdanejše prosijo apostolskega blagoslova prevzvišenemu svojemu pokrovitelju in presvitli njegovi hiši in vsem navzočim.

Kardinal van Rossum.«

Ta vdanostna brzovavka je bila sprejeta z velikanskim navdušenjem.

Nato je sledil govor poslanca namestništvenega svetnika dr. Bugatto iz Gradiške »V spomin na patra Marka d'Aviano, ki je dne 12. septembra 1683. — ravno pred 229 leti — s svojim vzgledom in molitvijo pripomogel do zmage križa nad Turki, ki so oblegali Dunaj. — Dr. Dondero »nebeškem in zemeljskem kruhu delavca.« V krasnem govoru je orisal žalostne nauke socialistov o sreči na tem svetu in pa socialno ljubezen, socialno enotnost in socialni mir, ki ga daja cerkev, ter o socialnih dolžnostih delodajalcev in delojemalcev. Burno odobravanje je sledilo tem njegovim besedam o evangeliju ljubezni, na kar je z zahvalo in z željo, naj bi to navdušenje rodilo obilen sad, zaključil mons. Heylen drugo slavnostno zborovanje.

Tretje zborovanje v Rotundi. — Papežev brzovavni pozdrav.

Tudi v petek je bila Rotunda polna v kljub silnemu nallivu. Navzoč je bil zopet nadvojvoda prestolonaslednik Franc Ferdinand ter mnogo drugih članov cesarske hiše. Najprej moramo omeniti brzovavko, ki jo je sveti Oče poslal na zborovanje kot pozdrav. Brzovavka se glasi:

Njegovi eminenci kardinalu van Rossumu!

Globoko smo ganjeni po verski izjavi in po ljubezni do nas. Iz vsega srca se zahvaljujemo Tebi in ostalim kardinalom, Svojim sinovom, čestitim bratom škofom in vsem ljubljenim vernikom, ki so se zbrali, da molijo našega Gospoda Jezusa Kristusa v nebeškem daru sv. Evharistije. Goreče prosim Boga, da obilo poplača vsem, ki so si za kongres pridobili zaslug in v znamenje Svoje istinite hvaležnosti podeljuje prevzvišeni rodbini, Tebi in vsem, ki ste zbrani v Gospodu, naprošeni apostolski blagoslov.

Papež Pij X.

Izmed govorov, ki so bili štiri, naj omenimo za danes le govor grofa Ressa-guierja, ki je govoril o krasnem predmetu: Mir narodov pred Tabernakeljem. Med drugim je dejal: »Papež Leon XIII. je celi svet posvetil Božjemu Srcu. Zato moramo moliti tudi za one, ki stoje proč od nas.« Končal pa je z besedami: »Vsi, ki smo z vseh delov zemlje dospeli semkaj,

Te prosimo, o Izveličar in Gospod, dodeli narodom miru! Dodeli narodom miru pod Svojim svetim tabernakeljem. Dodeli miru pred vsem naši dragi Avstriji in njenim narodom.« — Govornik župnik mons. Söber je govoril o sv. Alfonzu in sv. Klemen Hofbauerju. Sveti Alfonz je ob času splošne nevere nastopil in pridobival srca zopet Kristusu. Njegov učenec je bil sv. Klemen Hofbauer, rodom Dunajčan, ki je prihitel iz tujine domov na Dunaj, kjer ljudje niso več molili ne v cerkev hodili. S pomočjo presv. Evharistije je Dunaj prenovil in pridobil za Kristusa.

Slovesno sklepno zborovanje.

Zahvala sv. Očetu.

Znani govornik jezuit p. Kolb je najprvo poročal o resolucijah, med katerimi omenimo naslednje:

23. evharistični kongres se spoštljivo zahvaljuje Njegovi Svetosti slavno vladajočemu papežu Piju X. za dekrete glede na sveto obhajilo. Izjavlja, da je sveto obhajilo uspešno zdravstveno sredstvo proti boleznim našega časa, mogočno obrambno sredstvo, da se obvaruje nedolžnost otrok in važno pomožno sredstvo, da žive odrasčeni v božji milosti. Evharistični kongres prosi vse poklicane činitelje, da naj z vsemi silami tozadevne izdane dekrete popolnoma izvedejo.

Nato so sledili razni govori, med katerimi omenjamo nadškofa iz Valencije na Španskem in govor pariškega nadškofa kardinala Amette, ki prosi katoličane celoga sveta, naj molijo, da Francija zopet postane katoliška.

Prekrasen je bil poslovni govor papeževnega legata kardinala Rossuma, ki se je najprej zahvalil Bogu in Mariji Devici, da se je kongres tako veličastno vršil, dalje sv. Očetu v Rimu za očetovsko skrb, s katero je spremljal zborovanja v goreči molitvi; dalje visokemu pokrovitelju shoda Ni. Velič. cesarju Francu Jožefu in članom cesarske rodbine, škofom, oblastem, vsem udeležencem, posebno narodom Avstrije. Dalje je med drugim dejal:

»Potrebno se mi zdi, da se še posebej obrnem na narode monarhije, ki jo toliko njih sinov tu zastopa. Čutim, da sem dolžan in da Vam zakličem, Nemci in Mažari, Čehi in Poljaki, Rusini in Rumunci, Italijani, Slovenci, Slovaki, Hrvati in Srbi: Dragoceni zaklad ljubezni, polne pobožnosti Najsvetejšemu Zakramentu ponosite v Vašo domovino, ponosite ga Vašim znanem! Ko se vrnete v svojo domovino, korakajte s svojim zgledom naprej in se velikokrat, če mogoče vsak dan, približajte mizi Gospodovi, da zavžijete kruh močnih. Svoje otroke privedite ljubemu Jezusu že v prvih letih nedolžnosti, kakor hitro ločijo Božji kruh življenja od navadne jedi.«

Dalje je dejal:

»Vsi zanesite v svoje dežele veliko čiščenje Najsvetejšega zakramenta. V njem zajemajte moč, da ostanete zvesti v vaši sveti veri, da zvesto in trdno stojite kot otroci svete rimske Cerkve. V teh časih dni po avstrijskih dolinah klic: »Proč od Rima!« Tako kriče tisti, ki sovražijo Vaše duše in Vašo lepo domovino. Pokrepčani

v svoji sveti, edinoresnični veri dvignite nasproti temu kričanju svoj glas in kličite: Tja k Rimu!«

Ko je kardinal van Rossum končal, ga je ljudstvo v prostrani Rotundi, nad 30.000 po številu, viharno pozdravljalo.

Nato je cela množica na glas molila Češčeno si Marijo, nakar se je zapela zahvalna pesem in nato cesarska v vseh jezikih. Nato je kardinal Rossum dal zbrani množici papežev blagoslov. Trenutki so bili nepopisno ginljivi. — S tem so bila zborovanja zaključena. — Vršilo se je nebroj manjših zborovanj, o katerih pa danes ni mogoče poročati.

Sv. obhajilo. Cesar pri sv. obhajilu.

Silno lep vzgled je nam vsem dal silvolasi vladar, ki je v četrtek s celo cesarsko rodbino pristopil k mizi Gospodovi. V soboto je bil pri sv. obhajilu dunaiski župan. — Prekrasno je bilo obhajilo malih otrok v Švarzembergovem parku. Tu je bilo obhajanih 5000—6000 otročičev. Vrhu tega so se vršila za šolarie in dijake skupna sv. obhajila vse dni v raznih dunaiskih cerkvah. Na tisoče dijaštva je pristopilo k sv. obhajilu. Vse cerkve dunaiske polne obhajancev, in ni bila med zadnjimi frančiškanska s slovenskimi verniki.

Slovenci v cerkvi.

Kakor smo že poročali, smo se Slovenci zbirali v frančiškanski, prekrasno ozaljšani cerkvi, ki pa je žal za tako množico bila premahna. Vspored za Slovence smo objavili že pred shodom. Po tem vsopredu so se slovesnosti vršile. Sklepno slovesnost je imel v nedeljo Ni. Ekscelenca prevzvišeni knezonadškof goriški dr. Sedei. Pohvaliti moramo naše ljudi, ki so od zgodnje ure do 9h dopoldne bili v cerkvi, molili, poslušali besedo božjo in prejemali v naravnost ogromnem številu sv. zakramente. Omeniti moramo še, kako je dopadlo Dunaičanom slovensko petje. G. župniku Kalanu je delal neki Dunaičan: »Kako Slovenci lepo pojo. Čudovito! Dunaičanov nas je lahko sram, da kaj takega ne zmoremo. Lahko ste ponosni na svoje Slovence.« In pisec teh vrstic je sam videl mnogo Dunaičanov vseh stanov, ki so se prerili v frančiškansko cerkev ter tu občudovali naše slovensko petje in veliko pobožnost našega ljudstva.

Zborovanja Slovencev.

Pa ne samo v cerkvi, ampak tudi izven nje smo se zbirali. V petek dopoldne se je v dvorani rokodelskega doma vršilo za Slovence zborovanje, ki je je vodil celovski odvetnik g. dr. Brejc. Govorili so na tem zborovanju gg.: štajerski deželni podglavar dr. Jankovič, profesor Cizel iz Gorice in dr. Matija Lavrenčič iz Komna. Vsi so govorili o tem, kako naj katoliški mož živi po naukih vere. Nato sta izpregovorila še tržaški škof dr. Karlin in ljubljanski škof dr. Jeglič.

Govorilo je še več govornikov, nakar je č. g. Tul imel lepo skioptično predavanje o presv. evharistiji.

V soboto pa je kat. slov. izobraž. društvo »Straža« na D.maju priredilo častni

večer za Slovence. Na večeru je predsedoval g. Pukl. Govorilo je več govornikov, med njimi deželni glavar kranjski dr. Iv. Šušteršič in za Goričane vikar č. g. Švara.

Naši Orli so se v soboto zvečer udeležili častnega večera čeških Orlov, pri katerem se je sklenila ožja bratska vez med **Slovanskimi katoliškimi telovadci**.

Slovesna procesija.

Višek in sijaj celéga kongresa je bila veličastna evharistična procesija, ki se je na cesarjevo izrecno željo vršila vkljub najhujšemu dežju. Le sv. maša na prostem je odpadla. Procesija v nedeljo je bila v **erska** manifestacija, kakoršne svet ni še nikdar videl. Procesije se je udeležilo nad **150.000 oseb**, med njimi so našli **15.000 duhovnikov**. Procesija se je začela pomikati že ob 7 $\frac{1}{2}$. Posamezne oddelke, ki so prihajali po Ringu, so razvrščevali na Trgu Junakov (Heldenplatz) pred cesarskim dvorom. Korakali smo po 16 v eni vrsti in vendar se je sprevod pomikal do 12 $\frac{1}{2}$ ure. — Ženske so bile postavljene ob Ringu in se procesije niso udeležile. Slovence so bile postavljene pri Operi. Vsaka skupina je imela tablo z napisom. **Goriški Slovenci** smo imelo tabelo s samoslovenskim napisom »Goriški Slovenci«, okrašeno s papeževimi, cesarskimi in slovenskimi trakovi ter ovenčano z oljkinimi vejicami. Goriških Slovencev nas je bilo v sprevedu do 300. — Posebno pozornost so na Dunaju v sprevedu vzbujali **slovenski Orli**, ki jih je blizu 200 korakalo za procesijo. Slovenske Orle vidiš že lahko na razglednicah, ki se o tej procesiji prodajajo na Dunaju.

Slovenske narodne noše so Dunajčani tudi zelo občudovali, žal, da jih ni bilo mnogo. Množica, ki je ob Ringu, na tribunah in na Trgu Junakov čakala v dežju in mirazu več ur na Najsvetejše, je štela gotovo več sto tisoč.

Cesar prihaja za Najsvetejšim.

Ob 11h se je cesar s spremstvom odšel iz dvora v cerkev sv. Štefana. Spreddaj so jezdili 4 trobentači, nato so se vozili v dvornih vozovih tajni svetniki, med katerimi je bil tudi Eksc. knez nadškof dr. Sedej, nato vozovi za 12 kardinalov, nato pet šestero vprežnih voz za nadvojvode, za temi prekrasni voz za Najsvetejše. V voz sta poklenila kardinala Nagl in Rossum. Eden od njiju je nato s prekrasno monštranco blagoslavljal ljudstvo, ki se je povsod vedlo silno spoštljivo in se globoko priklanjal. — vkljub blatu in dežju, da s tem pokaže dolžno spoštovanje svojemu Bogu. Kmalu za Najsvetejšim se je vozil cesar z nadvojvodo v krasnem vozu, ki ga je vozilo 8 belcev. Procesijo je zaključila prekrasna cesarjeva telesna straža avstrijska in ogrska. Ko se je cesar približal, so množice zaorile v vsah jezikih »Živio«. Posebno krepko je odmeval naš slovenski »živio«. — Množice so se le počasi razšle in tramvaj je mogel voziti še le ob 3h.

Monštranca, ki je shranjevala Najsvetejše, je popolnoma zlata. Tehta 4 kg in je vredna 150.000 K. Prizori pri procesiji ostanejo vsem v neizbrisnem spominu.

Slovo goriških Slovencev.

Del goriških Slovencev, ki se vkljub gnječi ni razpršil, se je napolil z dvema zastavama in tablo naravnost v frančiškansko cerkev, kjer je mel pete litanije Srca Jezusovega č. g. vikar Švara ter je govoril ginljiv poslovilni govor vlč. g. dr. Srebernič. — Še le nato so šli verniki — okrog 3h popoldne — h kosilu. Ostali Slovenci so se poslovili od Dunaja v cerkvah v bližini južnega kolodvora.

Velikanski promet.

Dunajske ulice niso nikdar zaspane in dolgočasne kakor so navadno v Gorici. — Toda v dnevih kongresa je bil promet na dunajskih ulicah prav velikanski. Tu dirja na primer na cesti proti Pratru cela vrsta avtomobilov doli, druga vrsta gori, ena vrsta voz tramvaja drči proti Pratru, druga proti mestu, izvoščeki švigajo sem in tja, vmes težki vozovi, čez cesto pa se vali neprenehoma reka ljudstva. Policija je na nogah noč in dan, daja znamenja, ustavlja vozove, druge spušča naprej, da se promet vrši v redu. Vkljub takemu naravnost divjemu prometu nismo nič čuli o kakih posebnih nesrečah. — Prav tako živahen je bil promet pred cerkvijo sv. Štefana. Poln trg ljudstva, vmes pa vozovi, fajakarji, avtomobili. Vse to vrvenje pa spremlja šum več tisoč glave množice, bučanje avtomobilnih rogov ter z višine ubrani glasovi zvonov sv. Štefana. Tramvaj, posebno po glavnih progah skoro vedno prenapolnjen. Listi poročajo, da je one dni dunajski tramvaj prevozil le v enem dnevu 1,260.000 ljudi. To število je malo manjše kakor šteje duš ves naš slovenski narod skupaj. — Več ko en romar se je izgubil v tem vrvenju svetovnega mesta. Nikomur pa se ni primerilo nič žalega. Dunajsko prebivalstvo je pokazalo napram svojim gostom toliko prijaznosti in ljubeznjivosti, da tega naši ljudje nemorejo pozabiti. Ne le policaji, ki so s skrajno ljubeznjivostjo in prijaznostjo vkljub groznemu naporu našim ljudem dajali pojasnila, tudi drugo prebivalstvo, delavci in gospodje so uprav požrtvovalno priskočili na pomoč, kjer so videli, da je v zadregi kak udeleženec kongresa, ki Dunaja ne pozna. Poštena tolminska duša se je izgubila nekje v 10. okraju. Izgubljeno ovčico zapazi neki delavec, ki se možu pridruži in ga spremi do stanovanja. Naša tolminska korenina mu hoče dati malo vsotico za plačilo. Delavec pa pravi: »Hvala, že dovolj zaslužim sam; pomagam pa rad, saj to je dolžnost vsakogar.« — Pred cerkvami je bila gnječa povsod zelo velika. Frančiškanska cerkev je bila ob času službe božje vedno nabito polna. Vkljub silnemu številu tujcev pa cene jedi in pijači po dunajskih gostilnah niso prav nič poskočile. Soglasna sodba naših ljudi je, da je na Dunaju hrana primeroma cenejša ko v Gorici.

Nasprotniki.

Tudi nasprotnikov je treba omeniti. Proti evharističnemu kongresu so svobodomislecii na Dunaju sklicali protestni shod. Na Dunaju tega shoda sicer ni občutila živa duša, pač pa judovski listi pišejo,

da je na zborovanju bilo 12.000 ljudi. Ti listi pa tudi poročajo, da so ti ljudje sklenili, da ne bodo več verovali v verske resnice in da izstopijo iz cerkve. Uspeh tega shoda je baje bil, da jih je kakih 150 izstopilo iz cerkve. Suho listje odpada — nič škode! Dnevi kongresa so jih pa na tisoče in tisoče vrnil v naročje Gospoda Boga in jih še tesneje priklenili k sv. Cerkvi. Med slovenskimi listi psuje proti kongresu najbolj socialistična »Zarja«, »Soča« hinavsko molči o kongresu, kakor bi ga ne bilo, »Edinost« pa poroča tako zavito, kakor dunajski judje.

Končati pa nesmemo z nasprotniki, ampak z iskrenim pozivom in vabilom: **Katoliški Slovenci naša nepremagljiva moč je v presv. Evharistiji**. Tja hodimo iskat pomoči in tolažbe in vse zlobne sile bodo napram nam brez moči.

Po svetu.

V Avstriji je še vse pod vtisom velikanskega evharističnega slavlja na Dunaju. Zato je stopila politika za ta čas bolj v ozažje. Kvečjemu se imenujejo razna imena za trgovskega in poljedelskega ministra. Tim burnejše je na **Ogrskem**. Vajeni smo že dan za dnem brati o pretepih in kravalih v raznih parlamentih, toda kar se je godilo zadnje dni v Budimpešti, presega vse škode, ki jih ima ogrski parlament že za seboj. Bivši ministri, tajni svetniki, grofje in baroni so se preteпали in trgali s policaji kakor se to včasih dogodi v kaki razupiti gostilni. Okrog 100 poslancev, ki so v opoziciji, je policija s surovo silo izpehala in odnesla iz parlamenta. Važno je, da se je obštrukciji pridružil tudi grof Andrassi, ki je eden najuplvinnejših politikov na Ogrskem. Ti dogodki v parlamentu niso ostali brez učinka na javnost. Posebno vlada veliko razburjenje med socialno demokracijo, ker je znano da se bojuje preds. Tisza v prvi vrsti proti splošni in enaki volilni reformi. V sredo je priredilo več tisoč delavcev poulično demonstracijo, pri čemer je bil mnogo aretiranih in ranjenih. Demonstranti so oddali več strelov na policaje in vojakke, slednjič je policija razgnala demonstrante z golimi sabljami. Oblasti so naznanile, da bode vojaštvo, ki ima zasedene vse važnejše trge in ulice, pri najmanjšem napadu od strani demonstrantov, streljalo da vzdrži z orožjem mir in red. — V **Tripolisu** je prišlo po dolgem času zopet do krvavega spopada med Arabci in Lahi. Združeni Arabci in Turki so napadli italijanske postojanke pri Dorni. Po italijanskem poročilu, so Italijani napad zmogovito odbili in sami sovražnika večkrat silovito napadli. Arabci so se morali umakniti. Na obeh straneh je padlo okrog 1000 mož. — **Poroča v naši vladarški rodbini**. V četrtek se je poročila v Wallseeju najstarejša hči nadvojvode Franca Salvatorja, nadvojvodinja Elizabeta Frančiška z grofom Jurijem Waldburg-Hohenems. Slavnosti svoje vnukinje se je udeležil tudi cesar, nadalje prestolonaslednik Franc Ferdinand s soprogo in mnogi drugi so-

rodniki. — **Kardinal legat van Rossum** se 18. t. m. pripeljal z dvornim vlakom v Inmost in nadaljeval svoje potovanje v Trident, kjer ostane več časa. — **Srbski princ Jurij**, ki že več časa boleha in zdravi v Švici, je zopet hudo obolel. Stanje se mu je zelo poslabšalo. — **Na Balkanu** se stvari zelo nevarno sučejo. Turki pošiljajo čete na črnogorsko in bolgarsko mejo. Ti dve državi se tudi pripravljati. Sedaj pa pride na Dunaj tudi načelnik rumunskega generalnega štaba Averescu, ki se bo razgovarjal z našim vojnim ministrom in načelnikom našega generalnega štaba. To je znamenje, da je položaj na Balkanu zelo nevaren. — **Boji v Albaniji.** Malirosi so baje napadli mesto Skoplje. Vnel se je boj; kako se je končal, ni znano. Avstro-ogrski poslanik Pallavicini je opozoril turškega zunanjšega ministra na posledice, ki lahko nastanejo radi vednih nemirov ob črnogorski in bosenski meji. Ruski poslanik Giers je pa zahteval, da naj napravi Turčija v Makedoniji mir. Pri Brani je dozdej zbranih, kakor iz Cetinjske poročajo, 20 tur-

ških bataljonov. Turki vedno dovažajo vojne potrebe in streljivo. Neizogibno je, da tudi Črnogora ukrene obrambene odredbe!

Neki turški orožniški oddelek, ki se je podal iz Vazkove v Plevje, so napadli v družbi s Črnogorci krščanski Slovani in orožnike razorožili. Enega desetnika in enega orožnika, ki sta se upirala, so ustrelili. Ker so zato mohamedanci zelo razburjeni, so odposlali v Vazkovo en bataljon, da vzdrži red. — **Nizozemska** hoče povečati svoje armado in pomnožiti svoje brodogradnje.

Boji na Ogrskem. O demonstracijah v Budimpešti poročajo: Demonstracije so trajale čez polnoč. Demonstrantom se je posrečilo tupatam prebiti policijske kordone in so tako prodrli v mesto, kjer so se razkropili po ulicah v manjših gruclah. Manjše policijske in orožniške kordone so razbili, kjer pa so naleteli na močnejše oddelke, pa je prišlo do pravih bitek. Policija je tolkla s sabljami, demonstranti pa so vračali s kamenjem, palicami in vsem, kar

jim je prišlo v roke. Najhujšimi boj je bil pred kavarno »New York« na Elizabetinem obmestju, kjer je stal močan policijski kordon. Tu je trajal boj cele pol ure in policija je neusmiljeno udrihala s sabljami po demonstrantih, ki pa so odbili prvi policijski napad. Pozneje so se morali le umakniti.

Tako hud boj je bil tudi v Rakoczjevi ulici, kjer je policija tudi z golimi sabljami planila po demonstrantih in je poteklo dost krvi. V Košutovo ulico demonstranti niso mogli udreti, ker se jim je zoperstavilo poleg policije in orožništva tudi vojaštvo z nasajenimi bajoneti.

Koliko je bilo ranjenih, ni mogoče dognati. Kolikor se je mogli dognati po poizvedovanju pri rešilni družbi, je bilo do 11 ponoči odvedenih v bolnišnico 28 težko ranjenih oseb, med katerimi jih je 10 do 15 smrtno ranjenih in ni upati, da bi ostali pri življenju. Smrtno ranjena sta tudi dva redarja. V predmestjih je bilo vseh skupaj aretiranih okrog 240 demonstrantov.

Listek.

Junaštvo in zvestoba.

Nemški spisal: JOŽEF SPILLMANN D. J.

(Dalje.)

Spominjal sem se tudi svojih vrljih tovarišev, ki so pač vsi našli smrt in sramoval sem se, da se moram sredi te grozne nezdode, ki ji je postal žrtev naš lepi in hrabri polk, pečati s samim seboj in z mojim razmerjem do Izabele Valdulerske. Kaj se je zgodilo z mojim očetovskim prijateljem, majorjem Bahmanom? Kaj z vrlim polkovnikom Dürlerjem? Kaj z veselim Gibelinom? Kaj z vsemi temi lepimi mladimi častniki, ki so včeraj zjutraj stali zraven mene še polni poguma? Govorilo se je, da so vse ali skoro vse posekali. Tedaj mi je jeza in bolelost iztisnila grenke solze, dokler nisem slednjič prijel za rožni venec, ki mi ga je dala mati na pot, in v molitvi za še živeče kakor za mrtve našel nekaj več miru in udanosti.

XLII.

Tiha poroka.

Tekom naslednjega dne so bolečine precej popustile in mogel sem spat nekaj ur. Ko sem se proti večeru zbudil, bilo mi je toliko boljše, da sem lahko obiskal Redinga. Šlo mu je še dobro; vendar ga je bila prišla navadna otožnost in govoril je o svoji bližnji smrti, ko naju je Marta pustila za hip sama. Skušal sem ga opomniti, četudi sem pač vedel, da nikakor še nismo ušli smrtni nevarnosti.

Brunner mi je že sporočil grozne stvari. Straže, ki smo jih bili pustili v treh pariških vojašnicah, je druhal premagala in jih na vozovih tirala na Grevski trg, kjer so jih vseh 85 posekali. Isto se je zgodilo s posadkami v Riéju in Kurbevoá, kakor tudi s stražami v Sen-Kluda in drugih kraljevskih gradovih. Tudi izmed moštva, ki je na kraljevo povelje izročilo narodnim bramborcem orožje in ki so bili najprej zaprti v Fejantsko berkev, so jih mnogo pobili. Druhal je bila celo tako divja, da ni bi noben, ki je nosil švicarsko ime, varen življenja. Če bi nas tedaj kdo izdal, morali smo biti pripravljeni na najhuje, in s strahom sem mislil na mazača, ki naju je zdravil. Zdelo se mi je, da je ta pač zmožen predati uas divjemu ljudstvu. Rekel sem o tem besedo Marti Valdulerski in obljubila mi je, da bo z denarjem in obljubami skušala kupiti njegovo molčanje.

Izabela se ni še bila zbrala. Ni prišla iz svoje sobe, češ da jo zelo boli glava. Mislim pač tudi, da jo je zelo bolela očetova smrt. Enkrat sem jo srečal na stopnicah. Hotel sem ji podati roko in izpregovoriti z njo prijazno besedo. Toda zakrila si je oči z rokami in izginila v vratih hlipaje jecljajoč: „Kaka nesreča! Kaka nesreča!“

V teh dneh, ko je bilo za nas smrtno nevarno prikazati se na cesti, bil nam je mali Jožek za dobrega sla. Po njem sem sporočil velikemu sodniku, kako je z nami in sem ga prosil, naj nas nikakor ne čaka marveč naj zapusti mesto kakor hitro bo imel priložnost. Reding in jaz bova z božjo pomočjo že pozneje sledila, brž ko bodo najine rane zdrave. Naj nama samo preskrbi potne liste, če more.

Kajzer je bil tako dober — in to je še povečalo njegovo zaslug, ker je bil drugače tako zelo previden — da je naslednjo noč sam prišel k nam v Malteški hotel.

Ko je izrazil svoje srčno sočutje radi nezgode in nama obenem čestital, da sva se skoro čudovito rešila, pripovedoval nam je, kar je izvedel o usodi najinih tovarišev. Padla je torej v boju skoro polovica častnikov in kakih 12 jih je bilo v vojnem ujetništvu. Tudi kraljevo rodbino so odpeljali v „Tempel“, star grad nekdanjih templjarških vitezo, in jo tam strogo zaprli. Medpotoma so suroveži na Vaudomskem trgu nalašč vstavili voz, da je kralj lahko gledal, kako so vrgli s podstavka jezdarski kip njegovega pradedu Ludoviku XIV., ki ga je bil izdelal neki švicarski livar.

„Kraljeva stvar je izgubljena“, je končal Kajzer svoje pripovedovanje. Tudi če pride Braunšvajski vojvoda zmagovno v Pariz, Francozi ne bodo hoteli več tega kralja. Manjka mu za take čase potrebne odločnosti. V mirnem času bi bil pač najboljši kralj, kakor bi si ga Francija le mogla želeli. Posledica tega bo, da nas švicarske vlade odpokličejo; morda bo celo legislativa že prej odpustila švicarske poike. Potem zadobijo svobodo tudi ujeti častniki in vojaki. Zanje me ne skrbi. Tudi zame ne. Jaz mislim skrit mirno počakati, da nas odpokličejo ali odpuste. Tedaj nam morajo dati potne liste in z varnim spremstvom v varstvu mednarodnega prava zapustimo Francosko.“

Pritrdila sva mu in rekla, da Švice ne bodo silili, da bi se zvezala z Avstrijo in Prusijo ter napovedala Franciji vojno. Veliki sodnik je prikimal, pomenljivo ponosjal in rekel nato vrtič srebro tobačnico med prsti: „Čisto prav. Saj imajo dovolj dela s Prusi in Avstrijci. Tudi poročila z bojišča niso nič ugodna za Francoze. Nimamo se tedaj bati skoro ničesar. Toda za enega se vendar le bojim — za dragega prijatelja majorja Bachmanna ker ga Jakobinci osebno sovražijo. Robspier, Mará, Danton hočejo njegove glave. Njihovi listi troijo, da je hotel neka zarota zanetiti državljansko vojsko. Bachmann da je bil eden izmed njenih glav in je ukazal moriti. Tudi namigujejo nekaj o imenovanju nekega posebnega revolucijskega sadišča, pred katerim naj se zagovarja z drugimi častniki.“

Za Dafrija se ne bojim; ta je bil vedno dober prijatelj z Jakobinci. Toda Bachmann bo postal žrtev njih maščevanja in ljudske divjosti. Seveda se lahko sklicuje na to, da sme Švicarje soditi le njih lastno vojno sodišče. A bojim se, da se ne bodo brigali zato in — sila je nad pravico! Moramo poskusiti rešiti ga iz njih rok — in zato sem prišel sam.“

Reding in jaz sva ga pričakujoče pogledala. On pa je nekaj časa molčal in vrtel po svoji navadi tobačnico med prsti. „Major Bachmann!“ sem konečno vskliknil: „Ni ga moža v polku, ki bi ne

dal krvi in življenja zanj! A kaj hočeva storiti midva sedaj v tem položaju?"

„Nekaj, česar ne morem storiti jaz“, odgovoril je veliki sodnik „Vidva, zlasti vi, gospod Muos, lahko pridobite zanj vplivnega zagovornika, ki je baš sedaj v Parizu — polkovnika Salisa!“

Salis! Ždaj sem se naenkrat spomnil, da je major Bachmann malo pred začetkom boja govoril o njem z njegovim stričnikom polkovnikom Salis — sicerskim. V bojni zmešnjavi in sledečih dogodkih sem čisto pozabil na to.

„Pravijo, da je radi vaše tožbe tu, go pod sodnik, da bi pred vojnim sodiščem zagovarjal radi prelomljenja prisege, ki jo je dal kralju“, sem rekel.

„Toni tako!“ odvrnil je Kajzer. „Jaz ga nisem zatožil. Res se je dogodilo nekaj podobnega, a že pred enim letom; takrat, ko so nesrečnega kralja privedli nazaj iz Varena, podpisal je neko ‚prisego narodu‘, ki so mu jo predložili njegovi ložarski bratje a v tej prisegi ni bil kralj omenjen. Moral se je radi tega opravičiti pred stotnijo in izpregledali smo mu, ker je pač pešnik in sanjač. V resnici ne verujem, da mu je pri tem sploh prišla misel, da se s tem utegne pregrešiti zoper vojaško prisego; za kaj takega je preplemenit. Toda blazne svobodnjaške in prekucuške ideje, ki prinašajo toliko slabega na Francosko, te so ga popolnoma omotile — Ne kakor toženec, marveč kakor tožnik je prišel v Pariz. Nadporočnik Bachmann, brat našega majorja, je njega in nekatere njegove enako misleče tovariše pozval pred polkom na odgovor radi teh svobodnjaških sanjarij. Mož ki se docela drži starih naredeb ni mogel z nekaterimi strogo kato-

liškimi častniki v polku molčati, da se je Salis dal javno spreti v ložo v Arau. Mislim, da bi njegov brat, naš major, tudi ne trpel tega. In zdaj je prišel Salis in hoče pri Dafriju doseči, da dobi javno zadoščenje, Ne verujem, da to doseže. A pravijo, da je odločen obrniti se do vojnega ministra in če treba, celo do legislative; zato je tukaj“.

„In zdaj naj ga prosimo, da se zavzame za ta brata tistega, k ga smatra za smrtnega sovražnika“, rekel je Reding. „Preveč bi zahtevali od njega!“

„Preveč od mnogih drugih, a ne preveč od Salisa!“ sem vskliknil. „Poznam ga. Skozi in skozi je plemenita duša. Njegov razum je po novih idejah zaslepljen in se lahko moti, njegovo srce ne!“

„Tako mislim o njem tudi jaz“, je sklenil Kajzer. „Zato sem prišel sem in vas tedaj prosim, gospod Muos, prosite njegove pomoči za dobrega gospoda Bachmanna. Rekel bi: zanj in za vse ostale vjetnike. Toda zahtevati, da bi vse izpustili, bi ne bilo modro in tudi ne treba, ker ostalim ne grozi smrt. Bahmanu pa je izgovorjen, če pride pred nameravano revolucijsko sodišče. Požurite se in Bog blagoslovi vaš trud!“

S tem se je hotel Kajzer posloviti. Jaz pa sem ga poprašal še, kaj se je zgodilo s temi in onimi tovariši. O nekaterih je vedel, da so skriti v tem ali onem kotu mesta; o večini pa mi ni vedel povedati nič gotovega. Kakih 12 častnikov, ki jih je naštel po imenih, je bilo zapitih v opatiji Sen-Žmén, med njimi nadporočnik Mejardoz in major Bachmann. Potem sem poprašal po patru Sekundu Loretanu, ki sem ga bil zadnjič videl pri umirajočem markizu Valdulerju v Tilerijah.

(Dalje prih.)

Pismo Žefovo z Dunaja.

1. Vožnja na Dunaj.

»Alo Žef,« sm reku, »zdej pa le nabasaj kašne klabase anu pršute, de na boš stradu na Duni,« anu sm šeu na štacjon.

»O živjo Žef!« sa me pazdrabli kame-roti u vagonu. Ta narbelj sm se ustrašu u vagonu, kadr je tist velk maln tam sprej, k mu prabje mešina, prou nausmilena zatulu anu je šlu use skep pod griva. »Zdej sma pa že gin, sm reku, anu sm hitra grevenga zmalu. Sakrabortinajne sm reku, ki bo, če je zafura kam u tašni tem. Tist k mešina naprej gon, prou gvišna na vid glajža anu se zna zgodit, de zleti use skep u kašn zid. Sam sebe sm se čudu, kadr sm vidu, de sma srečna prfural skuz.

Gore na Jesencih, al kaku že prabje, sm biu pa res že jezni. I je anu sam so nas fural, anbot prut Lublan, anbot prut Garic. Sakramiš, sm reku, al bo ki, al na bo neč. Ta cajt k se tu guzama, b jest prou lahna šou na Trbiš zglihat za ana kraua. Anu tku sma se uozil anu uozil, de so me kasti bolele. »Al je še deleč?« sm prašu tistga, k na karte lukne dela. »Bos?« je reku. »O pa že ne,« sm reku, abut sm pa dobro, ma jest na gauarim zdej od šulnu. Jest prašam če je še deleč.« Samo z glava je zmignu, pa je šeu. Tašni lde so pa prou brz potrebe na svet. Samo karte ščipa anu vrta, voz se zastojni anu še plačeje mu.

Počas sma pršli u Št. Mihel. »Puršt, krajner puršt!« je adn kriču pod vratmi. Oštro, sm reku, gledat pa le morem jet, če kašnga trebuh boli, de tku upije. Je gvišna kašn Krajnc, k upije, de je krajner purš. Kadar pridem vun, sm vidu, de prdaje adn klabase. Gore prabje klobasempuršt. »Ger,« sm reku, »cen štik puršt.« Taužnt petelinu, kaku sa ble mičkene anu drage. O nkul več na bom puršt jedu. Pottle je pršla pa ta lepš komedja. Pride notre

h mene tist, k ceglce vrta anu je reku, de morm u druj cuh. »O tista pa že ne. Jest sm plaču za ta cuh da Dunje anu na grem uen za abedn dnar ne. Al mislte, de bom jest prkladu maje punkle kakr mačka mlade? Niks berda!« Ja, pa še kaku lepu sm mogu jet. Potle sm pa prou lpu zadremu. Pa je že nazaj pršu tist frdamansk kandidter anu me je zbudu. »Gobn zi furkortn mit« je reku. Jest sm mislu, de m je reku lahna nuč anu sm odgouoriu: »Serbus kompari!« Samo pogledu me je anu je reku: »Prfluhite pauer!« Mene je blu pa že use no figo mar anu sm nazaj zaspau. Ja pa tud to ni trajelo duga. Z mana sa se pelal ani gaspudi z Brd, anu sa začel špilet mora. Glaua sm utaknu notre u sukne, pa ni pamažala neč. Začu sm prou nazarenška šnufat, de me ni zaspanc več lomu. Sveta jutra sm molu pa že pr Donav. V Zelctalu sm pa ratau gaspud. Gore so me del v druj klos, anu notre sm prou nebeška zaspau.

Kadar sm se zbudu, sm zagledu ad deleč ane velike kamine. Jest sm se čudu, de je trkaj peku na Dunaj. Oštro, sm reku, Dunajčen pa dost kruha snejo. Pa m je an gaspud povedu, de delaje pir. Zdej sm pa zgubu usa spaštuajne da Dunje. Če sa Dunajčen tašni pjanci, jih je pa žihar sram. Tam deleč je ana velika špica, turn sbetga Štifna. »O svet Štifa, sm reku, dobr si u glav, de se t na zmot.«

Anu de b vedrugi vedli, kšn štacjon je na Duni. Jójžeša, jójžeša, neki pasebnga, neki strašnga. Sama mešin je več, kakr stanic na majnu kvartirju. Kadr sm pršu uen s štacjona, je bla ta prva maje kunšt ta-le, de sm se zgubu.

Na Duni, pad turnam sbetga Štifna, tega leta opoudan.

Pazdravlem use rajake Žef.

Spominjajte se »Dijaške mize« v Gorici. —

6. oktobra v Miren!

Slomškova slavnost v Mirnu. V nedeljo dne 6. oktobra se bo v Mirnu vršila velika proslava spomina slovenskega prebuditelja škofa Antona Martina Slomška. Slomšek je bil pred vsem velik mladino-ljub in naj bo naši mladini v vzor. Zato je prav primerno s to Slomškovo slavnostjo spojena slavnost goriške katoliške misleče in po Slomških načelih živeče slovenske mladine. Ob tej priliki priredi goriška Podzveza Orlov javni nastop v Mirnu. — Slomšek je bil vzor narodnega delavca, ki je Slovence vnemal, kakor ni znal nihče ne pred njim in ne za njim, za ljubezen do materinega jezika in vere očetov. Zato je ta Slomškov dan tudi dan naše »Slovenske Straže«, katere naloga je delati za ohranitev obmejnih Slovencev. Kličemo vsem: Dne 6. oktobra naj pride v Miren vsakdo, ki versko in slovensko čuti!

Vspored Slomškove slavnosti, ki se bo 6. oktobra vršila v Mirnu, je naslednji: 1.) Ob 9h sprejem Orlov in gostov pri mirenskem pokopališču. 2.) Ob 9. in pol s v. maša, z govorom in blagoslovom. 3.) Ob 11h mladeniško zborovanje, pri katerem govore: a) br. Filip Orel o Orlu in disciplini; b) br. Fr. Kremžar o točki: Kako je stališče Orla do vse druge naše organizacije. c) vlč. g. dr. Srebernič o predmetu: Evharistični kongres in Orel. — Nato bo skupno kosilo, skušnja in blagoslov, nakar bo ob 3h javna telovadba, ki jo vodi načelnik Zveze Orlov br. V. Jeločnik. Po telovadbi bo kratko slavnostno zborovanje, pri katerem govori: G. iur. Remec o »Slomšku in mladini« in vlč. g. M. Vuga: »Slovenska Straža in Goričani.« — Po zborovanju prosta zabava. Orle pozivljamo, naj se pridno vadijo za ta slovesni dan naše mladine!

6. oktobra v Miren!

Iz naše organizacije.

Glasnik „Slov. kršč. soc. zveze“.

Blagoslovitev zastave v Cerknem.
Cerkno: Katol. slovensko izobraž. društvo vabi k razvitju in blagoslovljenju društvene zastave v nedeljo dne 29. sept. t. l. Vspored: A) Dopoldne: Pozdrav gostov ob 1/2 10 uri pred »Gospodarskim domom«, nato odhod u župno cerkev sv. Ane k blagoslovu društvene zastave in sv. maši. B) Popoldne: Po litanijah na dvorišču »Gospodar. doma« koncert z vsposredom: 1. I. pl. Zajc: Overtura k operi »Čarovnica«, godba. 2. Ipavec: »Domovini«, moški zbor. 3. Ziehrer Valček iz opere »Tri želje«. 4. P. H. Sattner: »**Jeitejeva prisega**«, za mešan in moški zbor, soli in orkester. 5. Zajc: »Večer na Savi«, godba. 6. V. Novak: »Hrvatskoj«, poje moški zbor društva »Soča« iz Sv. Lucije. 7. »Slovenski dom«, podpouri, godba. — Godbene točke izvaja sl. vojaška godba c. in k. pehot. pešpolka Nadvojvode Franc Ferdinanda št. 19 in Tolmina. Po koncertu ljudska veselica z godbo petjem in srečolovom. V slučaju neugodnega vremena se koncert in ljudska veselica vrši v dvorani »Gospodarskega doma«. Za zunanje goste iz Goriškega, bode na na kolodvoru Sv. Lucija-Tolmin. zjutraj na razpolago avtomobil, kateri bode po potrebi dopoldan večkrat vozil. Društva se uljudno prosijo, da pravočasno prijavijo svojo udeležbo, da se potrebno ukrene glede vožnje iz Sv. Lucije v Cerkno ter radi kosila. Na to slavnost uljudno vabimo vsa naša bratska društva ter vse prijatelje glazbe. Na svidenje tedaj 29. septembra t. l. v Cerknem!

Kam v nedeljo? Podbrdo! Zakaj? Na veselico „Katol. slov. izob. društva“ ki se prične ob 5. uri pop. v ondotnem društvu. Dobro. Torej na svidenje.

Šmartno. — S. K. I. D. v Šmartnem napravi dne 29. septembra prvo veselico.

Zagrajec. Vabilo k veselici, katero priredi Slov. kat. izob. društvo v Zagracju pri Komnu. Vspored: 1. Tamburaški zbor iz Komna. 2. Petje, mešani zbor iz Komna. 3. Deklamacija „Slabi časi“. 4. Igra „Junaki“, društvo iz Temnice. 5. Petje, moški zbor iz Komna. 6. Igra „Strahovi“. 7. Petje, ženski zbor iz Komna. 8. Igra „Tihotapci“. 9. Petje, mešan zbor iz Komna. Začetek veselice ob 4h pop. Vstopnina sedeži 80 v, stojišča 40 v. V slučaju slabega vremena se veselica prenese na 8 dni pozneje. Vljudno vabi odbor.

Rihenberg. „Kršč. soc. izobr. društvo“ se najtopleje zahvaljuje slavni Orlovski godbi v Šmarjah za sodelovanje pri veselici. Srčna hvala vsem našim starim igravcem, pevcem in pevkom, g. župniku iz Šmarij za poslani dar, darovateljem krasnih vencev, vsem domačim in tujim vdeležencem, kakor tudi našim starim nasprotnikom, ki so se ta dan kolikor toliko dostojno vedli.

Prvačina. Srčno zahvalo izreka za preplačilo pri veselici dne 8. t. m. gg. iz Batuj, Šempasa, Gorice, Dornberga in Prvačine v imenu kat. slov. izobraž. društva Fran Gregorič t. l. predsednik.

St. Tomaž. — V nedeljo dne 22. t. m. priredi S. k. izobr. društvo pri Sv. Tomažu svojo veselico na dvorišču g. Vincenca Bratina. Vspored obsegi: dve igri, petje in deklamacije. Najtopleje se priporočamo slavnemu občinstvu, da se udeleži te lepe zabave. Gotovo bo vsak prav vesel odšel potem domov. V slučaju slabega vremena se veselica ne vrši. K obilni vdeležbi vabi odbor.

Delavski vestnik.

Zadnji štrajk premogarjev v Nemškem v okraju Ruhr je napravil delavcem sa-

mim največjo škodo. Sedaj so izračunali, da so delavci imeli izgube vsega skupaj 13 milijonov 200 tisoč mark, kar pride nad 80 mark na rudarja. Tako delajo socialisti za delavca.

Zadružništvo.

Črniče. »Hranilnica in posojilnica v Črničah« vabi na redni občni zbor, ki se bo vršil dne 29. t. m. ob 3. uri pop. v hranilničnih prostorih. Dnevni red po zadružnih pravilih. Odbor.

Kreplje. Občni zbor tukajšnega gospodarskega društva se je rešil dne 8. t. m. Poslovno leto je trajalo od 19 septembra m. l. do 31. avgusta t. l. V tem času je bilo prometa 59.021 K 23 vin. Zato je došlo enoinštirideset vagonov različnega blaga. Po zborovanju je bila volitev novega odbora za dobo treh let. Predsednikom je bil izvoljen Franc Tavčar hšt. 24, podpredsednikoma Vinko Kompare št. 5 in Anton Pegan št. 18. Tajnikom Anton Tavčar št. 24 odbornikom Andrej Tavčar hšt. 29. iz Kopljem dalje odbornikom Ivan Križman iz Verhovlja, Ivan Barbon iz Dutovelj ter Viktor Širca iz Godeni.

Bilje. Občni zbor »Hranilnice in posojilnice v Biljah« se ne vrši priljudno nedeljo, kakor je bilo poročano, temveč radi slovesnosti na Gradu pri Mirnu se mora odložiti za drugo nedeljo oktobra.

„Slovenska Straža“.

Črniče. Podružnica »Slovenske Straže« vabi člane na občni zbor dne 29. t. m. ob 4. uri pop. v bralnico. Odbor.

Velika loterija »Slovenske Straže«. Zadnjič smo že opozorili v »Novem Času« na veliko loterijo, katero 8 tisoč petst štirinajsetdesetimi krasnimi dobitki v skupni vrednosti dvajset tisoč kron prireja ravnokar naša vrla »Slovenska Straža« na korist revnim slovenskim otrokom, katere domovini hoče ugrabiti tujec. Med dobitki so razni kmetijski stroji velike vrednosti. Zrepanje bo že začetkom novembra, zato hitite z nakupovanjem srečk. Ena srečka velja samo eno krono. Najbolje je, če čitatelji »Novega Časa« ondi, kjer se srečke v prodajalnah ali trafikah ne dobi, prevzamejo v svojem kraju nabiranje onih, ki hočejo kupiti srečke ter na polo papirja v ta namen napravijo toliko lakih prostoročkov, kolikor jih rabijo in izpolnijo, na primer:

Srečke „Slovenske Straže“ naročajo iz

(tu se napiše kraj)

1. Janez Kovač, posestnik 1 K
2. Peter Klepec, čevljar 1 K
3. Marija Unčar, hči posestnika 2 K
4. Ivan Petek, sin posestnika 1 K

Skupno pet srečk — pet kron — ki naj so pošljejo

ne naslov: **Janez Kovač,**

posestnik v

Ta zapisnik naj se pošlje „Slovenski Straži“, istočasno pa tudi denar po poštni položnici. Tudi po društvi agitirajte, da ljudje srečke hitro naroče! Naročnikom »Novega Časa« največ srečk pri srečkanju!

Proslava Najsvetejšega Zakramenta po Goriškem.

Dunajski kongres je za nami. Ne smemo pa pozabiti, kako veličastno se je presv. Evharistija ob dnevih kongresa častila po Goriškem in kako evharistično

slavlje se nam obeta tudi v prihodnjih dneh v posameznih občinah in duhovnijah. Goriško slovensko ljudstvo je stem pokazalo, kako živa je njegova vera v Gospoda Kristusa v Najsvetejši Evharistiji. Te vere ne more omajati nobena peklena sila.

Naj sledi nekaj poročil!

Evharistična slavnost v Mirnu na Gradu. Prihodnjo nedeljo se obhaja vsakoleten shod »Kvaternica« v Gradu v Mirnu. Letošnji shod velja proslavi Najsvetejšega zakramenta. Zato je v župnijski cerkvi petek in soboto evharistična pobožnost za domačine — nedeljo pa velika celodnevna slovesnost na Gradu. — Kakor znano se zbere ta dan na tisoče vernikov na Gradu. Soboto popoldne pridejo romarji iz Brd, Benečije in Krasa; nedeljo za veliko mašo se zbere vsa okolica in bližnji Kras — a popoldne je na Gradu vsa Gorica. Nekaj posebnega pa morajo Mirenci vedno napraviti; in v čast Najsvetejšemu bodo letos priredili in sicer: 1. soboto zvečer bo razsvetljen Grad in vse hiše po občini, 2. nedeljo ob 7¹/₄ bo skupno sv. obhajilo vseh šolskih otrok, ki bodo na skupne stroške pogoščeni s kavo, 3. od sobote na nedeljo bo na Gradu ponočno češčenje Najsvetejšega. Vsa slovesnost se zaključi s slovesno procesijo na Gradu.

Naj bi ta slovesnost tudi malo pripomogla h češčenju Najsvetejšega zakramenta v goriški okolici!!

Bilje. Lepo euharistično slavnost smo praznovali minuli teden. Mnogo ljudstva je bilo ob večerni slovesnosti v vse tri dneve evharistične tridnevnic. Obhajanih je bilo v soboto in nedeljo čez 700 oseb. — Vso slovesnost je zaključila veličastna procesija se Sv. R. T. po vasi. V cerkvi so cel dan bile glasne molitvene ure, katerih se je vdeležilo mnogo ljudstva. Razum peščice najzagrizenejših liberalcev se je vse vdeležilo te izredne pobožne slavnosti.

Solkani. Tudi Solkan je pokazal, da je Kristusov, razum par kričačev, oni Solkan ki je zdrav, ki je še idealen, poln zaupanja v svojo moč. Evharistična slavnost je vspela v Solkanu nepričakovano krasno. Marsikatero srce, ki je morda že omahovalo, je zadobilo novo moč, nov pogum, novo ljubezen v Ljubezni sami. Veličastna je bila procesija, pri kateri je bil v Solkan. Vse hiše okrašene z zastavami in z rožami. Vrhunec slavlja je bilo sv. Obhajilo! Da, Solkan je pokazal, da je še Njegov, da hoče tudi ostati Njegov.

Iz Boljunca. Euharistični kongres smo tudi pri nas v Boljuncu slovesno obhajali. Kongresa na Dunaju sta se udeležila dva moža in sicer oba obč. odbornika, doma smo imeli tridnevnicu, mnogo ljudi je prejele te dni sv. zakramente, sklepne pridige in procesije se je udeležilo skoro vse prebivalstvo. Naš častiti dušni pastir gospod Križman se, daši bolan, s čudovito ustrajnostjo tudi za dušni blagor ljudstva, tako da uživa ljubezen in spoštovanje tudi med tistimi, ki sicer ne pridejo radi v cerkev. Za kratek čas njegovega bivanja med nami nam je preskrbel že marsikatero pobožnost.

Novice.

Cesarjeva zahvala katoliškemu narodnemu dijaštvu. Ob priliki slavnostnega zborovanja kat. narod. dijaštva se je odposlala na rojstni dan c. in kr. Veličanstva udanostna izjava. Na to izjavo je dijaštvo dobilo od najvišjega mesta ta le odgovor:

»Gospodu I. Godniču, predsedniku kat. slov. akademičnega dijaštva v Gorici. Njegovo c. in kr. Veličanstvo se je vsenajmilostljiveje udostojilo zaukazati, da se naznani gosp. predsedniku vsenajvišja zahvala za častitke, ki jih je izrazil telegrafnim potom na vsenajvišjem mestu povodom vsenajvišjega rojstnega dne.

O tem Vas obveščam vsled ukaza c. kr. namestništva od dne 14. septembra 1912. l. r. 1430/15.

C. kr. namestništveni svetnik
R e b e k.

Konferenca poslancev S. L. S. in hrvaške stranke prava se te dni vrši v Opatiji. Navzočih je 6 slovenskih državnih poslancev, med njimi posl. F o n t e r dr. B r e j c s Koroškega. Konferenca se je posvetovala, kako združiti v tesnejšo organizacijo hrvaške in slovenske poslance. Dne 20. oktobra se bo v Ljubljani vršilo zopet zborovanje naših slovenskih in hrvaških državnih in deželnih poslancev.

Sv. birna v ločniškem dekanatu se bo vršila v naslednjem redu: V K o ž b a n i 13. oktobra, v Š l o v r e n c u 14. oktobra, v G r a d n e m 15. okt., v B i l j a n i 16. dopoldne, v F o j a n i 16. okt. popoldne, v M e d a n i 17. okt., v K o j s k e m 18. dopoldne, popoldne pa v V e d r i j a n u. V S m a r t n e m bo sv. birna 19. okt., 21. okt. v K o z a n i, v V i p o l ž a h 22. okt., v Š t. F e r j a n u 23., v G o r. C e r o v e m 24., v P o d g o r i 26., v L o č n i k u 27., v M o š i 28. in v Š l o v r e n c u pri Moši 29. oktobra.

Smrtna kosa. V Gorici je v ponedeljek ob 3¹/₂ zjutraj umrl vladni svetnik g. Š t e f a n K r i ž n i č, v pokojeni ravnatelj ženskega učiteljišča in večletni deželni šolski nadzornik. Pokojnik je bil rojen v Gor. vasi pri Kanalu. Bil je veselega značaja in blagega srca. Pogreb njegov v sredo zjutraj je bil veličasten. Poleg raznih odličnih gospodov se je pogreba udeležilo tudi mnogo šolske mladine, ki je, rajnemu vzgojitelju izkazala s tem zadnjo čast. Naj počiva v miru! Preostalim naše sožalje! — V Gorici je umrl g. M i h a e l M a k u c. P. v m.!

Uravnava goriških voda, Soče, Vipave, Idrije, Tera in pritokov, je gotova stvar. Tozadevni zakonski načrt je cesar že potrdil.

Vsak naj nujno opozori svojega znanca in znanke na prvo veliko loterijo »Slovenske Straže«, ki nam nudi prekrasnih dobitkov v skupni vrednosti 20.000 K. — Nagovorite znance in znanke, naj vam dajo denar za srečke (srečka samo 1 K!), nakar več srečk skupaj naročite pri pisarni »Slovenske Straže« v Ljubljani! V vsakem kraju pridobite tudi prodajalne za srečke! Naj bi ne bilo slovenskega kraja, v katerem bi ne bilo več navdušenih agi-

tatoric in agitatorjev za prodajo srečk! — Sveta domovinska stvar, kateri je posvečena loterija »Slovenske Straže«, nas kliče vse na požrtvovalno delo!

Osebna vest. Za suplenta na goriško realko pride iz Celovca g. dr. Janko K o t n i k.

Kot suplenti na goriško gimnazijo pridejo naslednji gospodje: dr. Karol P i r j e v e c, Jakob C i m e r m a n n in dr. R o s t a h e r.

Smrt starega veterana. Iz Ušnika pri Volčah nam poročajo: Tu je umrl 14. t. m. Jakob L u z n i k, previden s sv. zakramenti za umirajoče. Bolan je bil 25 let in v postelji celih 19 let. Vkljub bolečinam je vedno povedal rad kako šaljivo. Nikdar se ni pritoževal in udan je bil v voljo Božjo. Pokojnik se je udeležil 2krat vojske v Italiji, in sicer je bil l. 1859 v sloveči bitki pri Solferinu in l. 1866 pri Kustoci, kjer se je v prvih vrstah udeležil naskoka na Belvedere in Kustoco. Večkrat je pravil, da si je ravno v vojni dobil to bolezen. Naj v miru počiva, štari vojak! Njegovim preostalim naše sožalje!

S tira je skočil v sredo popoldne tovorni vlak med Divačo in Št. Petrom. — Dunajski brzovlak je zvečer zato imel veliko zamudo.

K občinskim volitvam v Črničah. — Črničarje: Naše propadle liberalce tolažita »Slovenski Narod« in »Soča«. Da jih bo prvi list tolažil, bi ne bili mislili, kajti ni ga menda občana v Črničah, ki bi bil deležen te tolažbe razen morda časti vrednega našega g. nadučitelja ali pa g. M e r l j a k a iz Batuj. Da bo pa naša brumna »Soča«, ki je zadnje čase obetala, da se boljše, tolažila naše naprednjake, bi tudi ne bili pričakovali. »Soča« je in ostane »Soča«, če je Gabršček zraven ali ne. Kakor so stari peli, tako bodo tudi mladi žvrgoleli. Odtod tolažba našim propadlim naprednjakom v »Soči«, kjer so nam dali lep dokaz, da imamo v III. razredu večine 56 glasov. Pravijo, da je to lep napredek. To bodo verjeli tisti, ki črniških razmer ne poznajo. Pri zadnjih občinskih volitvah so imeli namreč kandidati S. L. S. v III. razredu 8 do 10 glasov večine. Zdaj jih imajo 56. Torej gre število naših volilcev navzgor. »Soča« in »Narod« pa se tolažita, da pojde tako naprej in da pri prihodnjih občinskih volitvah zmagajo naprednjaki. — Lepa tolažba! Če pojde namreč tako naprej, bodo imeli naši kandidati pri prihodnjih občinskih volitvah čez 100 glasov večine. Če bodo ti naši kandidati liberalci, potem zmagajo seveda naprednjaki, kakor se glasi »Narodovo« in »Sočino« prorokovanje. Seveda se to ne zgodi, in zato nas ta tolažba izredno veseli in želimo le, da se uresniči.

Na gimnaziji so letos v prvi šoli 3 slovenske, 3 laške pararelke in 1 nemška. Ta kaže, da ni potrebna nemška pararelka.

Sneg je pret. teden zapadel po Gorenjskem, Koroškem in drugod po večjih hribih. Z Ogrskega poročajo, da ondi v kraju Marmaros Sziget že več dni sneži. Žetev je zgubljena.

Cvetlične dneve so liberalci prirejali pret. ned. po Goriškem. Tudi prihodnje nedeljo nameravajo imeti cvetlični dan v Mirnu, kjer se zbere številno romarjev. Naj bodo liberalci toliko dostojni, da za svoje svobodomiselne namene zbirajo denar le pri liberalcih. Nedostojno pa je berači okrog ljudi, ki so namenom liberalnih cvetličnih dnevov po svojem prepričanju nasprotni, a ne poučeni. Če pa že beračite okrog naših ljudi, pa imejte toliko časti v sebi, da jim poveste, da gre nabrani denar za svobodomiselne Sokole, ki so danes nositerji brezverske misli med mladino, da gre denar za svobodomiselne študente in C. M. Družbo, ki tudi dela po namenih svobodomislecev. Če ljudem to poveste in vam vseeno kaj dajo, smo zadovoljni tudi mi. Ampak resnice povedati si ne upate. — Kako versko vneti so »liberalni cvetličarji« za vero, kaže poročilo iz Podgore, da so tam prodajali cvetlice zunaj cerkve cel čas službe božje, ko je bilo izpostavljeno Najsvetejše.

Letina na Krasu. Iz Krepljen na Krasu nam poročajo: Letina kaže dobro. Grozdje je zdravo in lepo. Ker so ponekod pri nas še celo šestkrat škropili, trte niso nič napadene od peronospore.

Razpis štipendija. Razpisuje se deželni štipendij po 600 kron, ustanovljen od deželnega zbora se sklepom z dne 9. februarja 1910. v spomin 60 letnega vladarstva Nj. V. presv. cesarja Franca Jožefa I. Deležiti se morejo te ustanove dijaki, sinovi očeta rojenega, stanujočega in pristojnega v tej grofiji, slušatelji na avstrijskem vseučilišču, na tehnikah ali na višem poljedelskem zavodu, skozi vsa leta visokošolskih študij držeč se obstoječih postavnih predpisov. Prosilci naj podajo svoje vloge podpisnemu deželnemu odboru do 31. oktobra 1912. in naj jim priložijo dokazila o rodu, pristojnosti, o premoženjskih razmerah dotičnih družin, o tem, da so vpisani na kakem izmed navedenih učilišč in dosedanjem napredovanju.

Slovenske posojilnice proti slovenskim zavodom. Poroča se nam, da se najdejo v naši deželi posojilnice, katere ne dovolijo svojim dolžnikom, da bi pristopili h kakim domači slovenski zavarovalnicami. Jasno je, da taki zavodi grešijo proti narodnosti, ker prav od Slovencev živijo in ne privolijo, da bi zavarovali svoja stavbišča pri slovenskem zavodu. To postopanje kaže, da so pridobljeni od ptujcev in služijo ptujčevi peti. Za danes naj zadostuje, prihodnjic podamo imena.

Občinske volitve v Gorici se bodo vršile naslednje dni: III. razred voli 30. septembra, II. razred 3. oktobra, I. razred 5. oktobra. — V sredo je goriški mestni svet imel sejo, pri kateri je odbil 266 slovenskih reklamacij, ugodil je le 2.

Našla se je ročna torbica na Svetogorski cesti. Kdor jo je izgubil naj, se oglasi v Sokanu, Ulica sv. Valentina št. 4.

Najboljše brzoparilnike priporoča »Slovenska Straža« v Ljubljani. Pišite po cenik! Manj premožnim dovoli se odplačevanje v obrokih.

Pouk v citrah daje gospod v ulici Pietro galli 44, I. nadstropje.

Po nesreči ustreljen. V Horjulu na Kranjskem se je v nedeljo popoldne vrnil z lova pos. Janez Vrhovec. Doma je kazal puško radovednim fantom. V roko jo je vzel orožja nevajeni fant Jožef Logar, ki se je igral z njo. Naenkrat se puška sproži in kroglja zadene Vrhovca v trebuh. Bil je takoj mrtev. Zapušča ženo in nedorastle otroke.

Ponesrečena vojna ladja. Pri Helgolandu v Nemškem morju je nemška torpedovka zadela v drugo bojno ladjo in se potopila. Posadka, ki je štela 82 mož, se je po večini rešila. Utonilo je 6 mož.

Koliko vojakov imajo Združene države Sev. Amerike. L. 1900 so Združene države imele za slučaj vojne na razpolago 16.182.702 moža. Tam smejo namreč v slučaju potrebe poklicati v vojake vse može in fante od 18 do 44 leta. Teh oških pa je bilo pri zadnjem ljudskem štetju že 20.473.684. Toliko bi sedaj znašala najvišja vojna moč Sev. Amerike.

Star ženin je Zamorec Timotej Griffin, ki se je pred par dnevi poročil v Patersonu v Ameriki z Zamorko Lucijo Woody. On je star 108 let, ona pa le 73.

Kuga se je pojavila v Hamburgu na neki ladji. Dve osebi sta oboleli za kugo. Ena je že umrla.

O velikanskem potresu na Turškem smo že poročali. Mrtvih je doslej vsega skupaj 30.000 oseb. Prebivalstvo več mest je brez vsake strehe in brez kruha, ker so razdrte vse peči, kjer se peče kruh. Ponekod se je zemlja znižala, drugod so udarili iz zemlje vroči vreli. V Carigradu se je zelo nagnila slavna cerkev sv. Sofije, ki pa so jo Turki spremenili v svojo molivnico. Če se podere ta zgradba, bo z njo porušen eden najlepših spomenikov stare krščanske kulture.

Pri občinskih volitvah v Gradcu, ki so se vršile doslej v III. razredu, so socialisti dobili vseh 16 mandatov. Nemški liberalci so izgubili 6 mandatov.

Koliko šivov je treba za suknjo. Neki ameriški krojač je izračunal, da stroj napravi 23.800 šivov in z roko jih mojster napravi še sam 9137, predno je suknja gotova.

Listnica uredništva: Erzelj: Ni za list. Oglasite se še kaj! — Šempas: Za danes zmanjkalo prostora. Pa drugič! — Železničarju: Danes ne mogoče! — Bog z Vami!

Trst in Istra.

Iz Krkavc. Tudi pri nas se polagoma dani, to je pokazala tridnevnicca v čast presv. Rešnjemu Telesu od 13. do 15. t. m., da je bilo izpostavljeno sv. Rešnje Telo cele dneve, se moramo zahvaliti nekaterim možem, ki so skrbeli, da je bilo vedno nekaj častilcev v cerkvi tudi okrog poldan. — Posebno lepo znamenje je pa to, da je bilo razdeljenih te tri dni nad 800 sv. obhajil in da so nekateri pristopali vse tri dni k sv. obhajilu, kar je bilo dosedaj

ljudem nekaj nenavadnega. Udeležba pri dopoldanskih in popoldanskih bluzbi božji je bila vedno tako obilna, da je bila prostorna cerkev vedno polna, kljub temu, da imajo ljudje ravno v tem času precej dela.

Iz Koperskega okraja. Šolsko leto se je tu začelo zopet z lovom na otroke za legine in laške šole sploh. Toda uspeh je vedno slabši; sicer pa, če dobi kaj otrok jeseni, ostanejo ti v legini šoli večinoma le toliko časa, da jih o Božiču obdarujejo z obleko; potem pa kot godni ptički — polete — in se ne vrnejo več nazaj, da potem prazne klopi čakajo do jeseni. Sicer pa ianhonska vzgoja kaže jaku »čedne« posledice. V Pomijanu je neki lahonček napadel Slovence, ki je v slovenski gostilni klical živijo, da se je potem razvil krvav pretep, kjer je vsaka stran nekaj dobila — če bo ostalo samo pri tem. — Pač pa kaže lep napredek Slovencev na narodnem polju dejstvo, da se je ustanovila slovenska šola v Portorose, kamor se je upisalo do 130 učencev. Sicer pa to ni nič posebno čudnega, ker so Slovenci kupili že skoro vso zemljo v tamošnji okolici. Pač smešna politika naših Lahov in lahonov — pod nogami jim gore tla — oni pa mečejo zastoj denar za renegate, ali kokor jim tu rečejo za — prodance.

Letina v Istri. Iz Boljunca: Letina je letoš, hvala Bogu, pri nas od vseh pridelkov prav dobra, samo sadja ni bilo, drugo kaže vse dobro. Tudi vinske kapljice pričakujemo pri nas obilo, le žal, da je zadnji čas vreme precej neugodno ter ovira zoreitev grozdja. — Boljunčan.

Iz Boljunca. Dne 14. t. m. je, dasi nerad odšel iz Boljunca, gosp. nadučitelj Urbančič. Kako se je ta mož obnašal za časa krščansko-socialnega gibanja v Bregu, je gotovo vsem čitateljem dobro znano. Ko se spominjam kako se je vedel proti takratnemu preblagemu našemu dušnemu pastirju Ludoviku Šoncu, ter pri ustanovitvi S. K. I. društva v Dolini, se mi napolnjuje z gnevom srce. Mož je slovel takrat kot voditelj liberalizma v Bregu. Naposled pa so ga tudi tisti, ki so dirjali za njim čez drn in strn, spoznali, tako da ni imel več nobene zaslonbe. V svoji neravnosti je prišel v konflikt s krajnim šolskim svetom, županstvom, ter z domačimi občinskimi odborniki in podžupani, zaradi vedno večjih zahtev katere je stavil. Zadovoljen ni bil niti z novim udobnim stanovanjem, zato je moral priti dan plačila. Mož je moral oditi v Predloko, kjer ga gotovo ne čakajo tiste udobnosti kot pri nas. Novemu gospodu nadučitelju Ferjančiču, kateri je prišel k nam iz Predloke, pa naj bo vse to v svarilo, da naj se ne šali z ljudstvom, naj spoštuje versko prepričanje ljudstva, ter deluje skupno s cerkvijo, ker le tako bo dosegla naša nova krasna šola svoj namen, za katerega smo žrtvovali toliko tisočakov. S to željo pozdravljamo našega novega gosp. nadučitelja ter mu želimo obilo sreče.

Dne 29. septembra v Cerknju!

Za kratek čas.

Dobro jih je namazati! Znani šaljivec Haase pripoveduje iz svojega življenja tole smešnico: »Nekoč sem bival v nekem velikem in zelo obiskanem hotelu. Imel sem takrat precej polno mošnjo in kadar mi ne manjka denarja, sem zelo dobre volje in za vsakovrstne šale razpoložen. Ko sem pred nedolгим časom bil na nekem malem gledališču igral vlogo brivca, sem imel vso potrebno pripravo za britje pri sebi. Prenočeval sem v drugem nadstropju; ko zjutraj vstanem, me prime muha, vzamem brivsko pripravo iz svojega kovčka in potrkam na desno in levo na vrata, kjer so prenočevali drugi potniki. »Ali želite, da Vas obrijem?« Več gospodov se izreče, da so pripravljani. Po vseh pravilih jih namažem z milom. »Moj Bog«, pravim vselej, ko sem pri enem z mazanjem gotov, »na številki tej in tej sem pozabil britev; takoj se vrnem!« Ko vse namažem, odložim lasuljo in drugo opravilo brivca, se vsedem in sam sebe namažem z milom. Med tem časom vsi namazani gospodje prihite iz svojih sob ven na hodnik in kriče, kje je brivec. Tudi jaz se pomešam med nje in kričim ter divjam najhujše med vsemi. Gostilničar, natakariji, sobarice in več kot dvajset gostov prihiti, celo brivci, ki so navadno opravljali v hotelu to službo, so prišli in zatrjevali, da so nedolžni. Silen smeh nastane pri pogledu tolikega števila z belo peno namazanih gospodov. Jaz sem se obnašal najbolj divje in gostilničar se je zastoj trudil, da bi me pomiril. Poizvedovali so na vse strani, toda smešna zadeva je ostala tajna, ker meni seveda še na misel ni prišlo, da bi skrivnost izdal.«

Pozor!

Šivalni stroji po tovarniški ceni radi opustitve zaloge pri **M. ŠULIGOJ v Gorici Barriera 43** blizu drž. kolodvora v lastni hiši.

Srečke v korist „Slovenski Straži“.
4 krone 75 v

znaša mesečni obrok za **turško srečko**, ki ima šest žrebanj z nastopnimi glavnimi dobitki vsako leto:

400.000 frankov
400.000 „
400.000 „
200.000 „
200.000 „
200.000 „

skupaj . . . 1.800.000 frankov

Prihodnje žrebanje dne 1. oktobra t. l.

Vsak naročnik turške srečke prejme 1 srečko v podporo revnih otrok z glavnim dobitkom v vrednosti 5000 kron zastonj.

Pojasnila daje za „Slovensko Stražo“ g. Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg 19.

Anton Spinčič. Hygienična mlekarina v Gorici Semeniška ulica št. 2 priporoča pristno planinsko (Gorenjsko) polno mleko, kislo mleko, kefir čajno in navadno surovo maslo, sladko in kislo smetano, pristni kraški med in sveža jajca. Mleko razpošilja tudi na dom. — Cene z merne.

Efektna loterija „Slovenske Straže“.

Zahteve, ki se stavijo na „Slovensko Stražo“, iz obmejnih krajev, so od dne do dne večje. — Na svojem glavnem zborovanju, ki bo letos v Mariboru, bo pokazala „Slovenska Straža“, koliko je napredovala v pretečenem letu in kako mnogostransko in uspešno je bilo njeno delo. Priznanja je vredna požrtvovalnost, s katero dobiva podpore za svoje delo iz vseh slojev našega ljudstva, vendar pa je „Slovenska Straža“ še daleč od tega, da bi mogla količkaj zadostiti zahtevam, ki se stavijo nanjo.

Da si osnuje poseben fond v podporo ubogi slovenski deci (za otroške vrtnice, božičnice, knjižnice itd.), zlasti po industrijalnih krajih, priredi „Slovenska Straža“ efektivno loterijo, ki jo je dovolilo finančno ministerstvo. Loterija obsega 100 tisoč srečk, ki stanejo vsaka 1 K, in 1554 dobitkov v skupni vrednosti 20.000 kron.

Dobitki so sledeči:

- 1 glavni dobitek v vrednosti 5000 kron.**
Kompletna fina oprava za tri sobe in kuhinjo, obstoječa iz spalne oprave, jedilnice, salonske garniture, glasovirja in kuhinjske oprave ali 4-6 1/2 HP. bencin-motor, mlatilnica z dvakratnim čiščenjem, slamoreznica.
 - 1 glavni dobitek v vrednosti 1000 kron.**
1 glasovir ali 1 vagon sortiranih umetnih gnojil ali 1 garnitura za košnjo (stroj za košnjo, stroj za obračanje, brana).
 - 2 glavna dobitka v vrednosti 500 kron.**
Oprava za spalno sobo za dve osebi ali 1 gepelj z mlatilnico ali 1 stroj za kosnjo.
 - 10 dobitkov v vrednosti po 100 kron.**
Zlata ura, kolo s prostim tekom, šivalni stroj, slamoreznica, brzoparilnik, jeklen plug itd.
 - 40 dobitkov v vrednosti po 50 kron.**
Fine nastropne svetilke, fine umivalne oprave, decimalne tehtnice, salonske stenske ure, zlate verižice, zlate damske ure, čistilnice, razne garniture, slike z okvirom itd.
 - 100 dobitkov v vrednosti po 20 kron.**
Srebrne ure z verižico, garniture srebrnih žlic za kavo, aparati za britje, stroji za rezanje mesa, vloma varne denarnice, garniture za kadilce, pisalne priprave, srebrne doze za cigarete, zlati obeski, stenske ure, naročilni listki za dnevnik „Slovenec“ (za eno leto), balanc. tehtnice, pralne garniture itd.
 - 200 dobitkov v vrednosti po 10 kron.**
Mizni nastavki, karafine, svečniki, tase, posode za dišave, mizarska orodja za domačo rabo, ptičje kletke, garniture nožev, žlic in vilic, doze za sladkor, nikelnaste ure, stenske ure, budilke, zlati prstani, kadilne mizice, dežni i itd. itd.
 - 1200 dobitkov v vrednosti po 5 kron.**
Košarice za kruh (kina-srebro), nikelnaste ure, vudilke, dežniki, mizni nastavki, žepni noži, razna b. tna orodja, mizarska orodja za domačo rabo, zaizvače, kuhinjske tehtnice, srebrni obeski, fini okvirji za fotografije, travniška orodja, konjske škarje, ptičje kletke, vrči za vino, kavo ali čaj, denarnice, britve, srebrne moške verižice, srebrne oksidirane cevke za smodke, double zavratne verižice itd., itd.
- Srečke se bodo dobivale po trgovinah in trafikah in se lahko naročajo tudi naravnost v pisarni „Slovenske Straže“ (Ljubljana, Dunajska cesta št. 22.)
- Žrebanje se b. vršilo 18. novembra 1912 ob 6. zvečer v pisarni „Slovenske Straže“.**
- Od naše javnosti pričakujemo, da bo z ozirom na važni namen loterije in z ozirom na krasne dobitke podpirala „Slovensko Stražo“ s tem, da se bodo vse srečke razprodale!
- Vsak na delo za ubogo slovensko decu!**

MIZARSTVO

odlikovano z električnim mehaničnim obratom
ANTJ. CERNIGOJ
GORICA TRZASKA CESTA št. 18.

Izdeluje: Cerkvene oprave oprave klopi, spovednice, klečalnike. — — — —
Stavbena dela okna, vrata, podovi. —
Zaloga pohištva omare, mize, postenje, stolice, okvirje, blazine in žuste. — — — —
Zaloga: Strugorških in rezbarskih izdelkov. — — — —

Zobozdravniški in zobotehniški atelje
Dr. I. Eržen
GORICA

Jos. Verdi tekališče št. 37
Umetne zobe, zlato zobovje, zlate krone zlate mostove, zobe na kaučukove plošče uravnavanje krivo stoječih zob. Plombe vsake vrste. 19
Ordinira v svojem ateljeju
od 9. ure dop. do 5. ure pop. št. 20

Svoji k svojim! Svoji k svojim!
MIHAELJ TURK
Gorica — na Kornu št. 6 — Gorica
priporoča slavnemu občinstvu svojo brivnico. Zagotavlja točno postrežbo. Sprejema naročila za maskiranje po zmerni cenah.

Vsi, ki ste skrbni možje in očetje!

Ali hočete saj 10 vinarjev na teden žrtvovati za svojo oziroma za prihodnost svojih otrok? Potem pišite „Slovenski Straži“ v Ljubljani po krizico gosp. župnika Haaseja o ljudskem zavarovanju, ki se vsakomur dopošlje popolnoma zastonj.

Odvetnik
dr. Ivan Kimovec
je otvoril pisarno
Trst, ulica Caserma št. 15.

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici,
TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

Napredek, novost.

Naš znani fotograf A. JERKIČ, uvedel je v svojem ateljeju poleg dnevne tudi električno razsvetljavo pri koji lahko slika ob vsakem času in vremenu.

»Slovenska Straža« v Ljubljani
 želi imeti v vsaki občini po vsem Sloven-
 skem zanesljivega človeka, ki bi sodeloval
 pri »Ljudskem zavarovanju«. Zagotovljen
 je dober in trajen zaslužek. — Ponudbe
 pod »Ljudsko zavarovanje« na Slovensko
 Stražo v Ljubljani.

ŠIRITE „NOVI ČAS“!

Edina zaloga najboljših
sesalk za gnojnice

navadnih in raztezajočih od
 3 m do 4,80 m. Cene od
 50 do 80 K.

Razpršilnike vsake
 vrst od 4 do 12 K.

Pinter & Lenard

v Gorici, Raštelj štey. 7 -- 8.

Zaloga vozov in drugih priprav v lastnih prostorih Via della Tesa št. 31.

Telefon št. 14-02. — Tu se sprejemajo nočna naročila.

Podjetje razpolaga z 18-timi krasnimi vozovi za muvaške sprevo-
 de ter lahko po-
 streže z najfinejšo opremo, kakor tudi s čisto navadno.

V svoji trgovini na Corsu ima veliko izbero vrtov iz umetnih cvetlic, biserov, porcelana in
 kovine ter izdeluje vence tudi iz svežih cvetlic.

Vsako rastne krste, kovinaste in lesene, oblike, čevlje in druge potrebščine za mrlčce in spre-
 vode, voščene sveče iz lastne tovarne itd. vse po nizkih konkurenčnih cenah.

NOVO POGREBNO PODJETJE, TRST

(vogal Piazza Goldoni) - CORSO 47 - (vogal Piazza Goldoni)

V podružnicah in zastopih: na Opčinah pri g. Mrzeku — v Nabre-
 žini pri g. Vitezu — pri Orehu (Nogere) pri g. Jamšku
 se dobi vse za pogrebe potrebno blago.

V slučajih potrebe se toplo priporoča udani

HENRIK STIBELJ,
 deležnik in upravitelj podjetja.

VINO,

močno, zavreto, pokvarjeno se popravi. Prosi se
 mal vzorec prinesiti ali poslati.
 Naslov pove upravništvo „Novega časa“.

Slovenska družina sprejme dijake na
 hrano in stanovanje. Cene zmerne. Klavir
 na razpolago. Riva Piazzutta št. 15.

Riva Piazzutta štey. 15.

LJUDSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA V TRSTU,

REGISTROVANA ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO.

V lastni hiši.

Ulica Torre bianca štey. 21 ob ulici delle Poste.

Za hranjenje najsigurnejši tržaški slovenski
 denarni zavod, ker jamčijo za vloge
 člani z vsem svojim premoženjem.

Neomejena zaveza.

Uradije se vsak delavnik: dopoldne od 9. do 12. ure
 popoldne „ 3. „ 5. „

Sprejema kakoršnekoli hranilne vloge ter jih
obrestuje

po 4¹/₂ 0/0

čisto — brez odbitka za rentni davek, ki ga plačuje
 zadruga sama.

Za stalne vloge obresti po dogovoru višje z
 ozirom na svoto in neodpovedljivost istih.

Prodajalna Katoliškega tisk. društva v Gorici

se je preselila in se nahaj sedaj

Montova hiša, Gosposka ulica štey. 2.

Priporoča se toplo za obilen obisk.